

Božena Němcová v kontextu doby

Literární tvorba Boženy Němcové (před 1820–1862) vznikala ve 40. a 50. letech 19. století, v době, která je označována jako české národní obrození. České země byly součástí rakouské monarchie, ve které vládl šlechtický rod Habsburků. Toto historické období nebylo z hlediska politického, společenského a národnostního nijak jednoduché. Veškeré úřady byly soustředěny ve Vídni a úředním jazykem byla němčina. Nejtěžší byla doba tzv. bachovského absolutismu (podle jména říšského kancléře Alexandra Bacha) po revoluci v roce 1848.

Mužovi se nelíbí, že se tak zcela oddávám spisovatelství, raději by viděl, abych virtuosní hospodyní byla, - nahlížím, že bychom šťastnější byli a že on šťastným se cítit nemůže, nemaje ženu, jak by si jí přál, ale nemohu si pomoci - není to prázdné slovo, věř, že nemohu - v hospodářství jsem pouhý bezdušný stroj. Já musím psát, když jsem mnohdy mrzutostí nebo starostí skličena, jak sednu k psaní, zapomenou vše a žiji v jiném světě, ba někdy zapomněla bych na jídlo i na spaní, kdyby mi dali.

(Z dopisu příteli Ivanu Heleceletovi)

Božena Němcová patřila mezi české vlastence. Ctila český jazyk, českou kulturu a bojovala za práva všech národů v říši. Její životní osud je protkán množstvím strastiplných chvil, díky kterým však postupně vznikaly největší poklady české literatury. Psala vesnické povídky, romány, pohádky a pověsti, sbírala národopisný materiál.

Celý život marně hledala šťastnou partnerskou lásku. Byla odvážnou bojovnicí za ženská práva a vzorovou matkou čtyř dětí.

Rakousko, politická mapa k r. 1849